Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

17. juni 2021 *

»Præjudiciel forelæggelse – merværdiafgift (moms) – direktiv 2006/112/EF – artikel 135, stk. 1 – fritagelser – forvaltning af investeringsforeninger – outsourcing – tjenesteydelser leveret af tredjemand«

I de forenede sager C-58/20 og C-59/20,

angående to anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Bundesfinanzgericht (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager, Østrig) ved afgørelser af 29. januar 2020 (sag C-59/20) og af 30. januar 2020 (sag C-58/20), indgået til Domstolen den 4. februar 2020, i sagerne

K (sag C-58/20),

DBKAG (sag C-59/20),

mod

Finanzamt Österreich, tidligere Finanzamt Linz,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J.-C. Bonichot (refererende dommer), Domstolens vicepræsident, R. Silva de Lapuerta, som fungerende dommer i Første Afdeling, og dommerne L. Bay Larsen, C. Toader og N. Jääskinen,

generaladvokat: P. Pikamäe,

justitssekretær: kontorchef D. Dittert,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 3. februar 2021,

efter at der er afgivet indlæg af:

– K og DBKAG ved Steuerberater G. Aigner,

* Processprog: tysk.

– den østrigske regering ved A. Posch, F. Koppensteiner, J. Schmoll og S. Zolles, som befuldmægtigede,

– den græske regering ved K. Georgiadis, A. Dimitrakopoulou og M. Tassopoulou, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen først ved L. Mantl og R. Lyal, derefter ved L. Mantl og L. Lozano Palacios, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 135, stk. 1, litra g), i Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (EUT 2006, L 347, s. 1, herefter »momsdirektivet«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med to sager mellem henholdsvis K (sag C-58/20) og DBKAG (sag C-59/20) på den ene side og Finanzamt Österreich, tidligere Finanzamt Linz (skatte- og afgiftsmyndigheden i Østrig, tidligere skatte- og afgiftsmyndigheden i Linz, Østrig) (herefter »skatte- og afgiftsmyndigheden«) vedrørende denne myndigheds afslag på at indrømme K og DBKAG fritagelse for merværdiafgift (moms) som fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g).

Retsforskrifter

EU-retten

Momsdirektivet

3 Momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), fastsætter i stort set identiske vendinger den fritagelse, der tidligere var fastsat i artikel 13, punkt B, litra d), nr. 6), i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter – Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT 1977, L 145, s. 1, herefter »sjette direktiv«).

4 Momsdirektivets artikel 135, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne fritager følgende transaktioner:

[…]

g) forvaltning af investeringsforeninger, således som disse er fastsat af medlemsstaterne

[…]«

Direktivet om investeringsinstitutter

5 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/65/EF af 13. juli 2009 om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) (EUT 2009, L 302, s. 32, herefter »direktivet om investeringsinstitutter«) omarbejdede og ophævede Rådets direktiv af 20. december 1985 om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) (EFT 1985, L 375, s. 3), som ændret ved bl.a. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/107/EF af 21. januar 2002 (EFT 2002, L 41, s. 20) (herefter »direktiv 85/611«).

6 Artikel 2 i direktivet om investeringsinstitutter fastsætter:

»1. I dette direktiv forstås ved:

[…]

b) »administrationsselskab«: et selskab, hvis almindelige virksomhed er administration af investeringsinstitutter i form af investeringsfonde eller investeringsselskaber (kollektiv porteføljeforvaltning for investeringsinstitutter)

[…]

2. Med henblik på stk. 1, litra b), omfatter et administrationsselskabs almindelige virksomhed de opgaver, der henvises til i bilag II.

[…]«

7 Bilag II til direktivet om investeringsinstitutter indeholder en ikke-udtømmende liste over opgaver i forbindelse med kollektiv porteføljeforvaltning. Denne liste, der er identisk med listen i bilag II til direktiv 85/611, opregner følgende opgaver:

»– Investeringsforvaltning

– Administration:

a) juridisk bistand og regnskabstjenester i forbindelse med fondsforvaltning
b) kundeforespørgsler
c) værdi- og prisfastsættelse (herunder selvangivelser)
d) kontrol med overholdelse af lovgivning
e) ajourføring af deltagerregister
f) udlodning af overskud
g) emission og indløsning af andele
h) kontraktetablering (herunder udsendelse af beviser)
i) registrering

– Markedsføring«.

Østrigsk ret

8 § 6, stk. 1, nr. 8, litra i), i Umsatzsteuergesetz 1994 (momsloven, BGBl. 663/1994) fastsætter i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagerne, en momsfritagelse for indtægter, der hidrører fra »forvaltning af investeringsforeninger«, »forvaltning af kapitalandele i forbindelse med kapitalindskudsvirksomhed […] udført af virksomheder, der har koncession hertil«, og »forvaltning af investeringsforeninger, således som disse er fastsat af de øvrige medlemsstater«.

Tvisten i hovedsagerne og de præjudicielle spørgsmål

Sag C-58/20

9 Mellem 2008 og 2014 overførte forskellige administrationsselskaber (der før 2011 blev kaldt investeringsselskaber) visse ydelser til beregning af de relevante værdier med henblik på beskatning af fondsdeltagernes indtægter, såsom skatteopgørelser, til tredjemand, i det foreliggende tilfælde K. Med henblik på at udføre disse ydelser skulle K basere sig på den af administrationsselskaberne fastsatte indtægtsberegning på fondsniveau på grundlag af den almindelige balance og fondsregnskabet, der var udfærdiget af depotbanken. K gengav de værdier, der var angivet i den generelle balance og i indtægtsberegningen på fondsniveau efter en simpel sandsynlighedskontrol (uden kontrol af korrektheden). Med henblik på at udfærdige skatteopgørelsen på deltagerniveau skulle K dernæst bl.a. tage hensyn til de særlige kendetegn ved de forskellige typer investorer, men også udarbejde sin egen opgørelse over udgifter, overholde en selvstændig omkostningsrækkefølge og en beregning af specifikke tab.

10 I den i hovedsagen omhandlede periode var det fortsat de administrationsselskaber, der havde overført opgaver til K, som var de skatterepræsentanter, der havde til opgave at videregive de relevante værdier med henblik på beskatning af indtægter for deltagerne i fondene via en standardiseret erklæring til indberetningsenheden. Administrationsselskaberne overtog således de relevante værdier, som K havde beregnet, uden at ændre dem og videresendte dem til indberetningsenheden. Administrationsselskaberne var imidlertid ansvarlige for rigtigheden af de beløb, der blev indberettet til indberetningsenheden, bl.a. i form af kapitalindkomstskat. K var i henhold til civilretten ansvarlig over for disse selskaber i tilfælde af tab forårsaget af unøjagtigheder i angivelsen af de relevante værdier på skatteområdet, der skyldtes K.

11 K fakturerede uden moms de ydelser, som selskabet leverede til administrationsselskaberne. K har således gjort gældende, at disse ydelser er omfattet af den fritagelse for forvaltning af investeringsforeninger, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), eftersom de opfylder de betingelser, der fremgår af Domstolens praksis, navnlig betingelserne i præmis 72 i dom af 4. maj 2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289), hvorefter tjenesteydelser leveret af tredjemand for at være omfattet af denne fritagelse, set under ét, skal udgøre en særskilt helhed og være specifikke og væsentlige for forvaltningen af disse investeringsforeninger. Ifølge K findes de ydelser til beregning af værdier, der er relevante med henblik på den beskatning af fondsdeltagernes indtægter, som selskabet har ansvaret for, kun på området for investeringsforeninger, således at der er tale om specifikke og væsentlige administrationsydelser for forvaltningen af disse fonde. K er desuden af den opfattelse, at det for at være omfattet af fritagelsen ikke er nødvendigt, at samtlige disse ydelser er overdraget til tredjemand.

12 Ifølge skatte- og afgiftsmyndigheden kan de ydelser, som K leverer til administrationsselskaberne, imidlertid ikke være omfattet af denne fritagelse. For det første er skatte- og afgiftsmyndigheden af den opfattelse, at den af K leverede ydelse, som består i at beregne de relevante værdier med henblik på beskatningen af fondsdeltagernes indtægter, ikke er specifik og væsentlig for forvaltningen af investeringsforeninger. Der er snarere tale om en ydelse, der er specifik for erhvervet som skatterådgiver eller revisor. For det andet er denne ydelse ifølge skatte- og afgiftsmyndigheden ikke tilstrækkeligt selvstændig til at være omfattet af anvendelsesområdet for momsfritagelsen.

13 K har anlagt sag til prøvelse af skatte- og afgiftsmyndighedens afgørelser af 9. september 2014 vedrørende moms for årene 2008-2012, af 25. september 2015 vedrørende moms for 2013 og af 23. januar 2019 vedrørende moms for 2014 ved den forelæggende ret, som er af den opfattelse, at der består tvivl med hensyn til fortolkningen af begrebet »forvaltning af investeringsforeninger« som omhandlet i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g).

14 Det er i denne sammenhæng, at Bundesfinanzgericht (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager, Østrig) har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 135, stk. 1, litra g), i [momsdirektivet] fortolkes således, at begrebet »forvaltning af investeringsforeninger« også omfatter de skatte- og afgiftsmæssige opgaver, som forvaltningsselskabet har overdraget tredjemand, og som består i at sikre, at deltagernes indtægter fra fonden beskattes i overensstemmelse med loven?«

Sag C-59/20

15 Ved en licensaftale af 11. december 2008 fik DBKAG, som forestår forvaltningen af investeringsforeninger, af SC GmbH, der har hjemsted i Tyskland, tildelt en brugsret til et program, der kan foretage væsentlige beregninger med henblik på risikostyring og resultatmåling mod betaling af et gebyr (herefter »SC-softwaren«).

16 SC-softwaren er specifikt tilpasset investeringsfondenes virksomhed og lovgivers komplekse krav på disse områder. SC er ansvarlig for at foretage korrekte beregninger af risiko- og resultatindikatorerne.

17 SC-softwaren kan kun anvendes i kombination med DBKAG's øvrige software. DBKAG måtte nemlig tilpasse sit IT-miljø til SC-softwarens behov og fastsætte de parametre (navnlig beregningsmetoderne), som denne software skal anvende. Ved hjælp af grænseflader med andre programmer fra DBKAG indføres de data om kurserne og markedsværdierne, som DBKAG lægger ind, og som er nødvendige for SC's beregninger, automatisk og dagligt i SC-softwareprogrammet. Denne software foretager således beregningerne af risiko- og resultatindikatorerne på grundlag af oplysninger, som DBKAG har lagt ind. DBKAG anvender dernæst de risiko- og resultatindikatorer, der er beregnet af SC-softwaren, til at udarbejde rapporter med henblik på at overholde de lovbestemte oplysningsforpligtelser over for myndighederne og investorerne vedrørende risiko- og resultatstyringen.

18 Ved andre kontrakter af 11. december 2008 blev det aftalt, at SC skulle levere forskellige støtteydelser til DBKAG. SC påtog sig navnlig at uddanne DBKAG's personale i de opgaver, der skulle udføres med henblik på at konfigurere SC-softwaren, og manuelt at lægge de data ind, der er nødvendige for, at programmet fungerer. SC påtog sig ligeledes at foretage daglige opdateringer af denne software for at afhjælpe eventuelle mangler herved.

19 SC fakturerede tildelingen af licensen og de øvrige tjenesteydelser som afgiftspligtige leveringer, hvoraf der skulle betales moms i bestemmelsesstaten, Republikken Østrig, uden angivelse af momsen, men med angivelse af, at afgiftsskylden var blevet overført til DBKAG i medfør af ordningen med omvendt betalingspligt.

20 DBKAG er imidlertid af den opfattelse, at de af SC leverede tjenesteydelser er omfattet af den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g). Det er således DBKAG's vurdering, at SC-softwaren leverer ydelser til beregning af risiko- og resultatindikatorer, der er specifikke og væsentlige for forvaltningen af investeringsforeninger. Ifølge DBKAG skal den omstændighed, at selskabet selv leverer visse data til SC-softwaren, ikke have betydning for kvalificeringen af disse ydelser som fritagne transaktioner.

21 Skatte- og afgiftsmyndigheden er af den opfattelse, at tildelingen af brugsretten til SC-softwaren er en momspligtig ydelse. Ifølge denne myndighed yder SC kun teknisk bistand, som hverken er specifik eller væsentlig for forvaltningen af investeringsforeninger. Skatte- og afgiftsmyndigheden har desuden gjort gældende, at eftersom SC-softwaren ikke kan foretage de omhandlede beregninger uden DBKAG's deltagelse, er SC's ydelse ikke tilstrækkeligt selvstændig til at være omfattet af momsfritagelsen.

22 DBKAG har anlagt sag ved den forelæggende ret til prøvelse af afgiftsmyndighedens afgørelser af 24. oktober 2014 om genåbning af momsopkrævningsproceduren for 2009 og 2010 og momsansættelser for 2009 og 2010.

23 Som i sag C-58/20 er det den forelæggende rets vurdering, at der består tvivl med hensyn til fortolkningen af begrebet »forvaltning af investeringsforeninger« som omhandlet i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g). Den forelæggende ret finder ganske vist, at ydelser vedrørende risikostyring og resultatmåling er virksomhed, der er specifik for forvaltningen af investeringsforeninger. Den forelæggende ret har imidlertid rejst tvivl om, hvorvidt det ansvar, som SC har påtaget sig i det foreliggende tilfælde, er tilstrækkeligt til, at SC's ydelse er omfattet af fritagelsen i denne bestemmelse.

24 På denne baggrund har Bundesfinanzgericht (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 135, stk. 1, litra g), i [momsdirektivet] fortolkes således, at begrebet »forvaltning af investeringsforeninger« for så vidt angår den i denne bestemmelse fastsatte fritagelse også omfatter tildeling af brugsretten til en specialsoftware udviklet specielt til forvaltning af investeringsforeninger fra en licensgiver, som er tredjemand, til et kapitalinvesteringsselskab, når denne specialsoftware som i hovedsagen udelukkende bruges til at udføre specifikke og væsentlige aktiviteter i forbindelse med forvaltning af investeringsforeninger, men opereres på kapitalinvesteringsselskabets infrastruktur og kun kan opfylde sine funktioner ved kapitalinvesteringsselskabets medvirken og under løbende anvendelse af markedsdata, som kapitalinvesteringsselskabet stiller til rådighed?«

25 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 3. marts 2020 blev sagerne C-58/20 og C-59/20 forenet med henblik på den skriftlige og den mundtlige forhandling samt dommen.

Om de præjudicielle spørgsmål

26 Med de præjudicielle spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), skal fortolkes således, at tjenesteydelser, som af tredjemand leveres til administrationsselskaber, der forvalter investeringsforeninger, såsom skattemæssige opgaver, der består i at sikre en beskatning, der er i overensstemmelse med den nationale lov om fondsindtægter oppebåret af deltagerne, og i tildeling af en brugsret til software, som tjener til at foretage beregninger, der er væsentlige for risikostyring og resultatmåling, er omfattet af den fritagelse, der er fastsat i denne bestemmelse.

27 Indledningsvis bemærkes, at for så vidt som momsdirektivet ophæver og erstatter sjette direktiv, gælder den af Domstolen anlagte fortolkning af sidstnævnte direktivs bestemmelser ligeledes for momsdirektivets bestemmelser, når bestemmelserne i disse to EU-retlige instrumenter kan sidestilles med hinanden.

28 Den fortolkning, som Domstolen har anlagt af sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), nr. 6), gælder følgelig ligeledes for momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), eftersom disse bestemmelser, således som det allerede er fastslået i denne doms præmis 3, i det væsentlige har samme ordlyd og derfor kan sidestilles med hinanden.

29 I denne henseende bemærkes, at de i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, indeholdte fritagelser i overensstemmelse med Domstolens faste praksis udgør selvstændige EU-retlige begreber, hvormed det skal undgås, at momsbestemmelserne anvendes forskelligt fra medlemsstat til medlemsstat (dom af 2.7.2020, Blackrock Investment Management (UK), C-231/19, EU:C:2020:513, præmis 21 og den deri nævnte retspraksis).

30 Det fremgår desuden af Domstolens praksis, at de udtryk, der anvendes til at betegne de fritagelser, som er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, skal fortolkes indskrænkende, da de er undtagelser fra det almindelige princip, hvorefter moms opkræves af enhver levering af tjenesteydelser, der udføres mod vederlag af en afgiftspligtig person (dom af 2.7.2020, Blackrock Investment Management (UK), C-231/19, EU:C:2020:513, præmis 22 og den deri nævnte retspraksis).

31 I medfør af princippet om afgiftsneutralitet skal de erhvervsdrivende i øvrigt kunne vælge den organisationsform, som ud fra en strengt økonomisk synsvinkel passer dem bedst, uden at skulle løbe en risiko for, at deres transaktioner udelukkes fra den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g) (dom af 2.7.2020, Blackrock Investment Management (UK), C-231/19, EU:C:2020:513, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).

32 De tjenesteydelser vedrørende forvaltning, der leveres af en tredjepartsadministrator, er således principielt omfattet af anvendelsesområdet for momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g) (dom af 4.5.2006, Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, præmis 69).

33 For at kunne kvalificeres som fritagne transaktioner som omhandlet i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), skal de ydelser, som leveres af en tredjepartsadministrator, imidlertid, set under ét, udgøre en særskilt helhed, og de skal være specifikke og væsentlige for forvaltningen af investeringsforeninger (dom af 2.7.2020, Blackrock Investment Management (UK), C-231/19, EU:C:2020:513, præmis 47).

34 Det er i lyset af den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 29-33, at den forelæggende rets præjudicielle spørgsmål skal undersøges.

Betingelsen knyttet til den særskilte eller selvstændige karakter

35 For at afgøre, om tjenesteydelser leveret af tredjemand til administrationsselskaber, der forvalter investeringsforeninger, er omfattet af den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), skal det for det første undersøges, om disse tjenesteydelser, set under ét, udgør en særskilt helhed.

36 I denne henseende bemærkes, at betingelsen om en »særskilt« karakter ikke kan fortolkes således, at en levering af en tjenesteydelse, som er specifik og væsentlig for forvaltningen af investeringsforeninger, skal være outsourcet i sin helhed for at være omfattet af den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g).

37 Det bemærkes således, at den fritagelse, der er omhandlet i denne bestemmelse, i overensstemmelse med Domstolens praksis har til formål at lette små investorers adgang til markedet for værdipapirer. Den fælles forvaltning af investeringerne i investeringsforeningerne giver disse investorer mulighed for på trods af en beskeden investering at besidde en diversificeret portefølje, som beskytter dem mod de risici, der er forbundet med udsving i værdipapirernes værdi, og giver dem mulighed for at fordele omkostningerne til en sagkyndig forvaltning. Såfremt denne fritagelse ikke fandtes, ville ejere af andele i institutter for kollektiv investering blive beskattet hårdere end investorer, a priori større investorer, der placerer deres midler direkte i værdipapirer og ikke gør brug af ydelser fra en fondsforvaltning. Princippet om afgiftsneutralitet er imidlertid til hinder for, at erhvervsdrivende, som udfører de samme transaktioner, behandles forskelligt med hensyn til opkrævning af moms (jf. i denne retning dom af 13.3.2014, ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, præmis 43 og 44 samt den deri nævnte retspraksis).

38 Selv om den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), skal fortolkes strengt, taler princippet om afgiftsneutralitet og formålene med denne fritagelse således for en fortolkning, som ikke fratager fritagelserne deres virkning (jf. i denne retning dom af 9.12.2015, Fiscale Eenheid X, C-595/13, EU:C:2015:801, præmis 68).

39 Hvis en ydelse, der er specifik og væsentlig for forvaltningen af investeringsforeninger, skulle pålægges moms alene på grund af den omstændighed, at den ikke er outsourcet i sin helhed, ville dette være til fordel for de forvaltningsselskaber, der selv leverer denne ydelse, og for de investorer, der placerer deres midler direkte i værdipapirer og ikke gør brug af ydelser fra en fondsforvaltning (jf. i denne retning dom af 13.3.2014, ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, præmis 72 og den deri nævnte retspraksis).

40 En fortolkning af betingelsen om den »særskilte« karakter, hvorefter en levering af en tjenesteydelse, som er specifik og væsentlig for forvaltningen af investeringsforeninger, skal være outsourcet i sin helhed for at være omfattet af den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets

artikel 135, stk. 1, litra g), ville således føre til en begrænsning af den effektive virkning af muligheden for, at en sådan levering er omfattet af den nævnte fritagelse, når den leveres af tredjemand.

41 Domstolen har desuden fastslået, at ydelser vedrørende rådgivning om investering i værdipapirer og anbefalinger om køb og salg af værdipapirer, som af tredjemand blev leveret til et selskab, der administrerede en investeringsforening, og som var specifikke og væsentlige administrationsydelser for forvaltningen af denne forening, kunne være omfattet af den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g) (jf. i denne retning dom af 7.3.2013, GfBk, C-275/11, EU:C:2013:141, præmis 33).

42 Domstolen fandt således, at det var uden betydning, at det påhvilede dette kapitalinvesteringsselskab at gennemføre disse anbefalinger efter at have kontrolleret, at disse ikke var i strid med nogen for investeringsforeningerne gældende lovmæssige begrænsninger på investeringsområdet, og at selskabet således bevarede retten til at træffe den endelige beslutning og det endelige ansvar (jf. i denne retning dom af 7.3.2013, GfBk, C-275/11, EU:C:2013:141, præmis 27).

43 Hvad i det foreliggende tilfælde angår sag C-58/20 tilkommer det med henblik på at afgøre, om de ydelser, som K leverer til de omhandlede administrationsselskaber, såsom de ydelser til beregning af de relevante værdier med henblik på beskatning af fondsmedlemmernes indtægter, er omfattet af den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), den forelæggende ret at vurdere, om disse ydelser skal anses for at være specifikke og væsentlige for virksomhed i forbindelse med forvaltningen af investeringsforeninger. Den omstændighed, at det påhviler administrationsselskaberne at udarbejde standardiserede erklæringer på grundlag af tredjemands beregninger og at fremsende disse angivelser til indberetningsenheden, er ikke i sig selv afgørende for fastlæggelsen af, om sådanne ydelser er omfattet af nævnte fritagelse.

44 Hvad angår sag C-59/20 tilkommer det med henblik på at afgøre, om de ydelser, som SC leverer til DBKAG, såsom tildelingen af brugsretten til SC-softwaren, er omfattet af den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), ligeledes den forelæggende ret at vurdere, om disse ydelser skal anses for at være specifikke og væsentlige for virksomhed i forbindelse med forvaltningen af investeringsforeninger. Den omstændighed, at den omhandlede software kun kan anvendes på det pågældende administrationsselskabs tekniske infrastruktur og kun kan opfylde sine funktioner ved dette selskabs sekundære medvirken, idet softwaren permanent anvender markedsoplysninger leveret af selskabet, er ikke i sig selv afgørende for fastlæggelsen af, om sådanne ydelser er omfattet af nævnte fritagelse.

Betingelsen knyttet til ydelsens specifikke og væsentlige karakter

45 For det andet skal det med henblik på at afgøre, om de tjenesteydelser, som af tredjemand leveres til administrationsselskaber, der forvalter investeringsforeninger, såsom skattemæssige opgaver, der består i at sikre en beskatning, der er i overensstemmelse med den nationale lov om fondsindtægter oppebåret af deltagerne, og i tildeling af en brugsret til software, som tjener til at foretage beregninger, der er væsentlige for risikostyring og resultatmåling, er omfattet af den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), skal det undersøges, om disse tjenesteydelser er specifikke og væsentlige for forvaltningen af investeringsforeninger.

46 Hvad for det første angår skattemæssige opgaver bemærkes, at Domstolen har udtalt, at ud over opgaver, der er knyttet til porteføljeforvaltning, er opgaver knyttet til administrationen af selve institutterne for kollektiv investering, såsom de opgaver, der er nævnt i bilag II til direktivet om investeringsinstitutter, omfattet af anvendelsesområdet for momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g) (dom af 4.5.2006, Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, præmis 64).

47 Bilag II til direktivet om investeringsinstitutter fastsætter således, at opgaver i forbindelse med kollektiv porteføljeforvaltning bl.a. omfatter administrationsopgaver såsom juridisk bistand og regnskabstjenester i forbindelse med fondsforvaltning samt værdi- og prisfastsættelse (herunder selvangivelser).

48 Den omstændighed, at visse tjenesteydelser ikke er opregnet i bilag II til direktivet om investeringsinstitutter, er desuden ikke til hinder for, at de henføres til den kategori af specifikke ydelser, der henhører under aktiviteten »forvaltning af investeringsforeninger« som omhandlet i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g) (dom af 7.3.2013, GfBk, C-275/11, EU:C:2013:141, præmis 25).

49 Med henblik på at fastlægge, om de ydelser, som af tredjemand leveres til et administrationsselskab, er omfattet af den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), skal det undersøges, hvorvidt den af tredjemand leverede tjenesteydelse har en tæt sammenhæng med den virksomhed, der er kendetegnende for administrationsselskabet, således at den opfylder de specifikke og væsentlige funktioner for forvaltningen af en investeringsforening (jf. i denne retning dom af 7.3.2013, GfBk, C-275/11, EU:C:2013:141, præmis 23).

50 I denne henseende omfatter begrebet »forvaltning« af en investeringsforening som omhandlet i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), ikke alene investeringsforvaltning, der indebærer udvælgelse og afsætning af den forvaltede formue, men også administrative og regnskabsmæssige tjenesteydelser, såsom beregning af overskud og prisen for andele eller aktier, vurderinger af aktiver, regnskab, udarbejdelse af deklarationer med henblik på udlodning af overskud, levering af oplysninger og dokumentation til brug for de periodiske regnskaber og selvangivelser, statistiske indberetninger og angivelser af moms samt forberedelse af overskudsprognoser (jf. i denne retning dom af 7.3.2013, GfBk, C-275/11, EU:C:2013:141, præmis 27).

51 Tjenesteydelser, der ikke er specifikke for en investeringsforenings virksomhed, men som er uadskilleligt forbundet med alle typer af investering, falder derimod ikke ind under anvendelsesområdet for begrebet »forvaltning« af investeringsforeninger (jf. i denne retning dom af 9.12.2015, Fiscale Eenheid X, C-595/13, EU:C:2015:801, præmis 78).

52 For så vidt som administrations- og regnskabsydelser, som af en tredjemand leveres til et administrationsselskab, såsom skattemæssige opgaver, der består i at sikre en beskatning, der er i overensstemmelse med den nationale lov om fondsindtægter oppebåret af deltagerne, har en tæt sammenhæng med virksomhed i forbindelse med forvaltning af investeringsforeninger, er disse således omfattet af den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g).

53 Hvad for det andet angår tildelingen af en brugsret til software støttede Domstolen sig ganske vist i præmis 71 i dom af 4. maj 2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289), på dom af 5. juni 1997, SDC (C-2/95, EU:C:1997:278), med henblik på at fastslå, at den blotte levering af en materiel eller teknisk tjenesteydelse, såsom tilrådighedsstillelse af et databehandlingssystem, ikke

var omfattet af den fritagelse, der var fastsat i sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), nr. 6), som momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), har erstattet (dom af 9.12.2015, Fiscale Eenheid X, C-595/13, EU:C:2015:801, præmis 74).

54 Denne retspraksis kan imidlertid ikke fortolkes således, at den betyder, at enhver ydelse, som af tredjemand leveres til et administrationsselskab ved hjælp af et databehandlingssystem, uden videre skal udelukkes fra anvendelsesområdet for den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g).

55 Domstolen har således i præmis 37 i dom af 5. juni 1997, SDC (C-2/95, EU:C:1997:278), præciseret, at den blotte omstændighed, at en ydelse fuldt ud udføres elektronisk, ikke i sig selv er til hinder for, at fritagelsen anvendes på denne ydelse.

56 Nærmere bestemt udelukkede Domstolen i dom af 2. juli 2020, Blackrock Investment Management (UK) (C-231/19, EU:C:2020:513) – selv om der var tale om tjenesteydelser, bl.a. i forbindelse med kontrol af resultater og risikovurdering, der blev leveret af tredjemand til fondsforvaltningsselskaber via en softwareplatform – ikke uden videre disse tjenesteydelser fra anvendelsesområdet for den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g). Domstolen fandt derimod, at disse tjenesteydelser ikke kunne være omfattet af denne fritagelse, idet den i den nævnte doms præmis 48 og 49 støttede sig på den omstændighed, at de nævnte tjenesteydelser ikke var specifikke for forvaltningen af investeringsforeninger, eftersom de var blevet udformet med henblik på forvaltning af investeringer af forskellig art, og idet de uden forskel kunne anvendes til forvaltning af investeringsforeninger og til forvaltning af andre fonde.

57 Når en tjenesteydelse, såsom tildelingen af en brugsret til software, udelukkende leveres med henblik på forvaltning af investeringsforeninger og ikke med henblik på andre fonde, kan den således anses for at være »specifikt« med henblik herpå.

58 Det fremgår derfor af det ovenstående, at tjenesteydelser, såsom skattemæssige opgaver, der består i at sikre en beskatning, der er i overensstemmelse med den nationale lov om fondsindtægter oppebåret af deltagerne, og tildeling af en brugsret til software, som tjener til at foretage beregninger, der er væsentlige for risikostyring og resultatmåling, er omfattet af den fritagelse, der er fastsat i momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), hvis de har en tæt sammenhæng med forvaltningen af investeringsforeninger, og hvis de udelukkende leveres med henblik på forvaltningen heraf.

59 I det foreliggende tilfælde tilkommer det den forelæggende ret at efterprøve, om de tjenesteydelser, som K og SC leverer til de i hovedsagerne omhandlede administrationsselskaber, opfylder disse betingelser.

60 I sag C-58/20 skal den forelæggende ret navnlig undersøge, om de af K udførte skattemæssige opgaver opfylder de forpligtelser, der er fastsat i østrigsk lov, som er specifikke for investeringsforeninger, og som således adskiller sig fra de forpligtelser, der er fastsat for andre typer investeringsfonde.

61 I sag C-59/20 fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at den forelæggende ret er af den opfattelse, at ydelser bestående i risikostyring og resultatmåling udgør virksomhed, der er specifik for forvaltningen af sådanne foreninger. Den forelæggende ret har ligeledes anført, at beregningerne foretaget af den i hovedsagerne omhandlede software udgør et væsentligt grundlag for, at DBKAG kan opfylde de funktioner i forhold til risikostyring og resultatmåling, der kræves i

henhold til østrigsk ret. Den omstændighed, at denne software tjener til at foretage beregninger, der er væsentlige for de administrative ydelser vedrørende risikostyring af og resultatmåling for de omhandlede foreninger, kan gøre det muligt at anse denne software for at være væsentlig for forvaltningen heraf. Det tilkommer imidlertid den forelæggende ret at efterprøve, om de betingelser, der er nævnt i nærværende doms præmis 58, er opfyldt.

62 Henset til ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvare med, at momsdirektivets artikel 135, stk. 1, litra g), skal fortolkes således, at tjenesteydelser, som af tredjemand leveres til administrationsselskaber, der forvalter investeringsforeninger, såsom skattemæssige opgaver, der består i at sikre en beskatning, der er i overensstemmelse med den nationale lov om fondsindtægter oppebåret af deltagerne, og i tildeling af en brugsret til software, som udelukkende tjener til at foretage beregninger, der er væsentlige for risikostyring og resultatmåling, er omfattet af den fritagelse, der er fastsat i denne bestemmelse, såfremt de har en tæt sammenhæng med forvaltningen af investeringsforeninger, og såfremt de udelukkende leveres med henblik på forvaltning af sådanne foreninger, også selv om disse tjenesteydelser ikke er outsourcet i deres helhed.

Sagsomkostninger

63 Da sagernes behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 135, stk. 1, litra g), i Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem skal fortolkes således, at tjenesteydelser, som af tredjemand leveres til administrationsselskaber, der forvalter investeringsforeninger, såsom skattemæssige opgaver, der består i at sikre en beskatning, der er i overensstemmelse med den nationale lov om fondsindtægter oppebåret af deltagerne, og i tildeling af en brugsret til software, som udelukkende tjener til at foretage beregninger, der er væsentlige for risikostyring og resultatmåling, er omfattet af den fritagelse, der er fastsat i denne bestemmelse, såfremt de har en tæt sammenhæng med forvaltningen af investeringsforeninger, og såfremt de udelukkende leveres med henblik på forvaltning af sådanne foreninger, også selv om disse tjenesteydelser ikke er outsourcet i deres helhed.

Underskrifter